

L. XXXIV.

Štev. 8.
1931

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Članarina (naročnina) znaša letno 40 Din (18 ltr. 5'50 šilingov).

Vsebina:

Čebelna hrana	113	Opazovalne postaje	121
Čebelna griža in nje vzrok	116	Mesečna navodila	123
Izboljšana točila	117	Društvene vesti	126
Kaj je s čebelarsko šolo	119	Drobiž	127
Vpliv solnčne svetlobe na čebelno družino	119		

Mala borza za med, vosek in čebele.*

Prodajam 10 močnih A.-Ž. panjev čebel. Cena po dogovoru.

Ivan Zamuda, kolar, Osluševci, p. Vel. Nedelja.

* Pod tem naslovom objavljamo ponudbe članov. Ponudba sme obsegati samo naslov, predmet in ceno. Brezplačna je samo prva ponudba.

Objava vodstva blagovnega oddelka.

Prosimo vse čebelarje, naj podpirajo naše društvo z nakupom prvovrstnih čebelarskih potrebščin in **zajamčeno pristnih satnic**, ki jih dobé po konkurenčnih cenah le pri Blagovnem oddelku v Ljubljani, Vošnjakova ulica 4, odnosno pri njegovih podružnicah **v Mariboru** (pri čebelarski podružnici za Maribor in okolico) v poslovnih prostorih ondotne podružnice Kmetijske družbe na Meljski cesti št. 12, ter **v Celju** v skladišču družbe in v Dolnji Lendavi pri ondotne čebelarski podružnici. V zalogi imamo nove društvene kozarce za med št. 99 do 102 cenika, za $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in 1 kg medu.

Cebelarji, vedno pomnite, da je Blagovni oddelek Cebelarskega društva last vseh društvenih članov! **Zatorej svoji k svojim!**

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma in denar v društvenih zadevah je naslavljati na „Čebelarско društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarске potreščine: Blagovni oddelek „Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani“, Vošnjakova ulica 4.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1931. / Številka 8.

Letnik XXXIV.

Čebelna hrana.

P. Angelus.

Za prehrano rabita čebelar zlasti med in obnožina. Seveda nabirajo in uporabljajo še druge stvari: vodo, razne soli in drugo, vendar sta njih glavna hrana med in obnožina. Ko bi teh dveh snovi ne dobile, bi pomrle od lakote.

Čistega medu pa čebela ne dobi v naravi. Kar bere po raznih cvetih je nektar, in tega pretvarja ona v svojem telesu v med. Nektar je neka sladka tekočina, ki jo izločajo medniki cvetov. Te tekočine je na cvetju več ali manj, kakršno je pač vreme. Ko je cvet oplojen, preneha izločevati nektar. Ako opazujemo cvetenje rastlin in obiske čebel na njih spoznamo, kako čudovito smotrena je narava. Cvetka in čebela sta ustvarjeni druga za drugo.

V nektarju je 60 do 80 % vode, ostalih 20 % pa tvorijo trsni sladkor, dekstrin lepilo in dr. Iz te sladke tekočine proizvaja čebela med.

Ljudje, ki niso čebelarji in ne poznajo življenja čebel, so napačnega mnenja, da prinašajo čebele v panj že goden med in da

delajo iz obnožine vosek. Na svoja ušesa sem slišal pred leti o priliki čeb. razstave, kako je nekdo poveljeval našo sivko tudi zaradi tega, ker nosi domov tako lep vosek.

Oboje je velika zmeta. Čebele ne nosijo v panj čistega medu, temveč le nektar, obnožina pa ni tvarina, iz katere prideluje vosek. Tega izpoti čebela spodaj na trebuhu, na zadnjih obročkih zadka.

Glavna tvarina, iz katere čebele proizvajajo med, je torej nektar. Iz tega pa postane med šele v kemičnem laboratoriju čebelnega mednega želodčka.

Nektar se tvori v večjih ali manjših kapljicah na dnu cvetne čaše in ima v sebi vedno sladkor, pogostokrat pa še razne dišave snovi, od katerih dobi med svoj poseben aroma, svoj vonj. Vsakemu čebelarju je znano, kako lepo dišeč je lipov in cvetlični med ter kako izrazit je duh ajdovega in kostanjevega medu. Že več korakov pred čebelnjakom zadiši in takoj vemo, kaj čebele berejo. Ker nabirajo čebele nektar po raznih rastlinah in ker ima nektar od raznih rastlin razno barvo, je tudi med raznobarven: ajdovec je rdečkastorjav, lipovec zelenkasto rumen, akacijev

skoraj bel itd. Posebno lep in zelo cenjen je med, ki ga čebele nabirajo po kraškem svetu, kjer cvete mnogo ožepca (žepka) in kadulje.

Pa ne nudijo čebelam vse rastline enake množine medu. Tudi kakovost nektarja je različna. Na nekaterih rastlinah dobe čebele bolj voden nektar, ki vsebuje komaj 15—20% sladkorja, medtem ko je tega v nekaterih nektarjih 30—40%.

Nektar, kakršnega donasajo čebele v panj, še ni med. Zlasti vsebuje preveč vode, ki jo je treba izločiti. Ob dobri paši odloži čebela svoje sladko breme v prazno ali še ne polno celico. Hitro zopet odleti na delo. Ker pa je čebela neutrudljiva delavka, opravlja ponoči, kar je zamudila podnevu. Tedaj prenaša čez dan nabrano sladko tekočino na pravo mesto. Že pri tem prenašanju izpuhti iz medu mnogo vode. Vrh tega vidimo ob lepem vremenu zunaj na bradi mnogo čebel, ki neumorno krepelijo s krili. To dela še mnogo drugih čebel znotraj v panju. Pravimo, da prezračujejo panje, obenem pa s tem povzročajo izhlapevanje vode iz negodnega medu. Ker je v nektarju večidel le trsni sladkor in ni dobro, da je v panju mnogo takega sladkorja, temveč je bolje, da je v njem kolikor mogoče mnogo sadnega in grozdnega sladkorja, je potrebno, da čebela trsni sladkor predela v sadni in v grozdni sladkor: treba je, da ga, kakor pravimo, invertira. To stori na ta način, da izloči izvestno množino vode iz nektarja, ki ga je čebela že prebavila in ki mu je dodala raznih drugih snovi — kvasin — ali pa kake druge kisline. To pravim zaradi tega, da ustrežem tistim modernim raziskovalcem, ki trdijo, da v medu sploh ni mravljinje kisline, temveč je v njem neka druga kislina. Ko se je ta slaščica v celoti zgostila, je godna in se imenuje med ali strd.

Celice, v katerih je med goden, čebelice neprodarno zapro z voščenimi pokrovčki. To je neobhodno potrebno, da ostane med zdrav in se zaradi vlage ne skvari. Čebelar naj jemlje panjem med šele takrat, ko so ga čebele začele zadelavati.

Ker je med uprav čudovito sestavljen iz raznih dragocenih snovi in ker ima v sebi 73—75% sadnega in grozdnega sladkorja, je lahko prebavljiv in zelo redilen. V novembru, decembru in januarju se preživi v panju, ki ima kakih 30.000 ali še več tisoč čebel, vsa ta množestevilna čebelna družina s polovico ali s tričetrt kilograma medu na mesec. Ako so razmere ugodne, včasih ne porabijo niti toliko.

Zaradi prijetnega okusa in lahke prebavljivosti, velja med za idealno živilo za otroke. Gotovo bi se umrljivost otrok zmanjšala, ako bi jim matere dajale namesto težko prebavljivih slaščic in sladkorčkov več medu. Ker nabirajo čebele nektar tudi po raznih zdravilnih rastlinah, je med tudi jako zdravilen.

Zaradi raznih snovi, kislin in soli, ki jih ima v sebi, ga lahko ohranimo nepokvarjenega leta in leta, ako je v dobri posodi, dobro zamašen in na suhem prostoru.

To poglavitno hrano torej črpajo čebele iz cvetov raznih rastlin. Nekatera leta dobe velike množine medu tudi na jelki in iz medene rose ali mane. Ta med je sicer užiten in zelo redilen, pa je za zimsko hrano čebel slab, ker rad povzroča grižo, ako čebele pozimi nimajo prilike za izlet. To je predlansko zimo izkusil marsikateri čebelar.

Sladki sok sadja je sicer za čebele dobra hrana, pa jim malo zaleže. Čebele namreč ne načenjajo sadja same, temveč srkajo sok le iz že načetih sadežev. Razredčen sladkor je hrana le za silo, ker mu manjka beljakovine; vendar je za prezimovanje čebel dober.

Obnožina (cvetni prah) je čebelam še bolj potrebna nego nektar. Nektar ima namreč v sebi prav malo dušikovih spojin, obnožina pa vsebuje dosti beljakovine in tolšče, ki sta za razvoj čebelinega telesca in kot hrana, ki jo morajo dobivati žerke, neobhodno potrebni. Nepoučeni čebelar ne vidi rad, ako je v satju preveč tega kruhka. Kruhek imenujemo obnožino v celicah. Toda brez obnožine ni zalege. Iz tega lah-

ko vsak pozna, kolikega pomena je za čebelo obnožina.

Obnožino nabirajo čebele po cvetih raznih rastlin. Nožice čebel so za to čudovito ustvarjene in pripravne. Čebele nabirajo cvetni prah v koške na zadnjih nogah. Čebelarji pravimo potem, da imajo hlačice, ki jih zakrivajo obe nožici. Hlebčki prahu so na obeh nogah enako veliki in težki. V panju osmuka čebela obnožino v celico. Ko je ta skoraj polna, jo zalije z neko gosto, medeno in svetlo tekočino.

Nekatere rastline nudijo mnogo prahu, n. pr. leska, vrba, buča, regrat i. dr. Neumorno ga nabira čebela vse leto in še v pozni jeseni ter ga spravlja na zalogo v sate.

To pa dela le naša navadna domača čebela, ki je pod varstvom in v oskrbi človeka. Je namreč mnogo vrst čebel, katere ne žive družinskega življenja; to so tako imenovane čebele samotarke. Te ne skrbijo toliko za obnožino kot naša domača čebela. Pa jim tudi treba ni. Te čebele namreč nabirajo hrano le za svojo zalego. Za zimsko zalogo jim ni mar, ker je ne potrebujejo. Žive namreč le kratek čas in zime sploh ne prežive. Od čmrlejev, nekaterih vrst os in drugih žuželk pa prezimijo le oplojene samice, ki ne potrebujejo zimske hrane, ker zimo prespijo in ves zimski čas ničesar ne uživajo. Naša čebela pa pozimi ne spi, ampak se giblje in mora tudi pozimi jesti. Zato ji je potrebna zimska zaloga. Vse to pa jo sili k veliki delavnosti od zore do mraka, tako da nam je zgled pridnosti.

Obnožina je za čebele izvrstna in potrebna hrana, ker jim, kakor rečeno, nudi mnogo beljakovine in tolšče. Posebno bogata s temi snovmi je obnožina z leske, ki vsebuje 30% beljakovine in 4.20% tolšče.

Ker potrebujejo čebele zlasti v pomladanskih mesecih mnogo obnožine za zalego, mora čebelar na to paziti, da jim je ne zmanjka. Ako je bilo zaloge premalo, ako je pomladi trajno slabo vreme in čebele ne morejo izletavati, pridejo v veliko zadrego. Iščejo, kakor hitro morejo iz pa-

nja, karkoli je cvetnemu prahu podobno, n. pr. moko, da celo žaganje. Menim pa, da z žaganjem zalege ne pitajo, saj nima nikakih redilnih snovi v sebi. Nekateri skrbni čebelarji naberejo mačice od leske, vrbe, jelše, topola i. dr. ter jih polože na gosto v dobro segreti sobi. Mačice kmalu odpro prašnike in cvetni prah se z njih osuje, ako se jih le dotakneš. Ta prah pomešajo z medom ali z gosto razredčenim sladkorjem ter nalijejo v sate; te denejo po potrebi v panj v bližino gnezda. To je nekako špekulativno pitanje čebel, ki vpliva v sili na razvoj panja zelo dobro. Mnogim čebelam rešijo s tem življenje, ker jim ni treba v tako nevarnem času, kot je pomladanski, zlasti v aprilu, izletavati in nabirati obnožino.

Za med imamo v veliki sili še precej dober nadomestek: sladkor, za cvetni prah pa ga še ni. Moka, kakao in druge reči so le za skrajno silo, pa koristijo le malo. Ako ni drugega, je seveda tudi to dobro. — Po pomladanskem prvem izletu postavimo na miren, proti vetru zavarovan kraj blizu čebelnjaka sat z moko ali s kakaom, potem ko smo primešali sladkorne moke.

Prav ne delajo čebelarji, ki nalomijo cele kupe leskovih, vrbovih, jelšnih i. p. vej z mačicami ter jih prislonijo kam blizu čebelnjaka. S takim početjem delajo več škode nego koristi. Mačice na odlomljenih vejah namreč ne dozore in čebele ne dobe na njih obnožine. Najpametneje stori čebelar, ki jeseni odbere sate, v katerih je dosti obnožine, spomladi pa jih dodaja družinam, katerim obnožine primanjkuje. Takih satov dobi lahko v izrojenjih ali brezmatičnih panjih.

Barva obnožine je različna. Umen čebelar spozna že po njej, kje so jo čebele brale.

Čebelna družina, ki ne nanaša obnožine, je izgubljena, družina, ki nosi le prav malo obnožine, pa je sumljiva. Izvzamem le čas, ko bero čebele na borovnici, ker daje ta le prav malo obnožine.

Čebele potrebujejo tudi mnogo vode. Ko čebelar pomlad opazuje svojo žival, se

ne more načuditi, koliko vode donajajo čebele v panj. Čemu toliko? Zato, ker so je od oktobra do februarja tako rekoč strdale in ker je donos vode najbolj potreben takrat, ko so panji na višku razvoja, to je v aprilu in maju. Ker se po odrojitvi donos vode zopet zmanjša, sklepamo, da potrebujejo vodo predvsem za zalego. Zalega, katere je največ v omenjenih mesecih, potrebuje posebej pripravljeno hrano. Učenjaki so celo preračunali in po skrbni preiskavi dognali, da dobivajo žerke v celicah skoraj vsak dan drugače pripravljeno hrano. Samo po sebi umljivo, da črviček, ki se je komaj izvalil iz jajca, ne prenese tako

močne hrane, kot jo žerka peti ali šesti dan. Zato razredčijo čebele med in obnožino s primerno količino in tako napravijo hranilni sok, da ž njim pitajo žerke. Ta hrana je za njih razvoj najprimernejša. — Pa tudi zaradi tega potrebujejo čebele razmeroma mnogo vode, ker izločajo iz nje razne snovi, soli in drugo, kar je potrebno za razvoj zalege. Zato vidimo, da čebele pomladi po toplem dežju ne izletavajo po vodo na navadni kraj, temveč jih vse mr-goli po zemlji, kjer slastno srkajo vodo. Zakaj to? Zato, ker je dež v zemlji marsikaj razkrojil, kar čebele sedaj dobe, n. pr. soli in drugo, kar potrebujejo.

Čebelna griža in nje vzrok.

I. Kosi — Celje.

čebelne griže ne provzročajo bakterije, zato ni nalezljiva bolezen, posledica je le obolelega črevesja zaradi uživanja težko prebavnega medu, kot je n. pr. smrekov, jelkov ali hojev. Griža nastane zaradi predolgo zadržanega blata v črevesu, zaradi predolge zime ali vznemirjenja ali prehlajenja.

Kljub temu, da griža ni kužna bolezen, pa lahko postane za čebele zelo usodna. Uniči nam lahko vse družine ali pa jih tako oslabi, da se dolgo ne morejo opomoči. Posebno se to lahko zgodi, ako prezimujejo na težko prebavnem medu. Takrat vse družine bolj ali manj oboliijo. So pri nas kraji, kjer je v poletju skoro sama gozdna paša, jesenske pa primanjkuje. V takih krajih je spomladi griža bolj ali manj običajna. Čebelarjem v takih krajih priporočajo, naj gozdni med kolikor mogoče čebelam poberejo, jeseni pa jih s sladkorjem pitajo. Ta nasvet je sicer kratek, obenem pa je dober in enostaven. A kdo naj kupuje dragi sladkor, če pa mora prodajati med po sramotni ceni ali pa ga sploh prodati ne more.

Ako uživajo čebele gozdni med, zbolijo zaradi pomanjkanja vode, torej zaradi žeje.

To zimsko hrano bi laže prebavljale, če bi imele vodo na razpolago.

Mislim, da je bilo leta 1922., ko so imele naše čebele izredno dobro smrekovo pašo, v zimi nato pa strahovito grižo. Imel sem takrat poleg drugih panjev tudi izredno močnega, ki sem mu v jeseni, dasi je bil že sam na sebi močan, pridružil še soseda, ki je izgubil matico. Zazimil sem ga v medišču, a je zasedal medišče in plodišče. Čebele so tisto zimo še v drugi polovici decembra izletavale, sredi januarja prihodnjega leta pa se je začela pojavljati griža. Posamezne so začele laziti z napetim zadkom iz panjev, padale v sneg ter tam otrpnile v žalost čebelarjev, toda v največje veselje siničk, ki so imele sladek priboljšek. V panjih pa je nastajal zaradi žeje vedno večji nemir. V prej omenjenem močnem panju je nastala zaradi nemira tolika vročina, da so čebele podnevu začele pred žrelom prisedati, dasi je bilo le 1—2° toplote nad ničlo. Tedaj sem vzel približno četrt litra tople vode, jo posladkal malo z medom, jo vlil v napajalnik ter ga potisnil v panj pod satovje. Čebele so kmalu tekočino popile, se pomirile ter izginile med satovje. Mirovale so popolnoma do prvega pomladanskega trebeža in ostale popolnoma zdrave. V panju ni bilo niti najmanjšega

sledu o griži. Panjev pa, ki jim nisem mogel pokladati vode, ker so čebele sedele previsoko in bi je ne mogle doseči, mi je griža polovico popolnoma uničila, druga polovica mi je pa tako oslabela, da so se komaj do jeseni malo opomogle.

Mnenja sem torej, da bi bilo najcenejše in najenostavnejše sredstvo, da preprečimo grižo: enkratno pokladanje vode pozimi. Navadno nastopi okoli sredine januarja za nekaj dni toplejše vreme. Tedaj bi bilo to delo primerno in ravno pravočasno. Pokladat pa ne smemo preveč vode, da ne nastane v panju vlaga. Zadostoval bi navaden kozarec vode, ki bi bil prevezan z ne pregostim platnom in poveznjen sredi medišča nad plodiščem čez veho, ki bi jo bilo v ta namen narediti. Kozarec moramo seveda potem dobro odeti in medišče dobro zapreti, da ohranimo toploto. Naprava take vehe morda niti ne bi bila težka, posebno za tiste, ki na zimo matične rešetke iz panjev odstranijo in medišča z deščicami pokrijejo.

Če pa smo primorani, da pitamo jeseni čebele z gozdnim medom, ker drugega nimamo, pridenimo na 1 kg medu $\frac{3}{4}$ l vode. To dobro prekuhajmo, vse pene pa s površine poberimo! Šele na ta način pripravljeno hrano pokladajmo čebelam. Ni pa izključeno, da je griža v krajih, kjer se večkrat pojavlja, morebiti tudi v zvezi z nozemo. V Avstriji, kjer imajo že dalj časa borbo proti nozemi, so poskusili pokladati na mesto same posladkane vode čaj iz kamilic ali pa iz korenja encijana. To je baje na čebele dobro vplivalo. Nihče pa naj ne

deva v vodo soli, ker s tem bi še bolj povečal žejo.

Grižavi pa postanejo tudi panji, ki izgube po zimi matico. Taki panji postanejo zelo nemirni, použijejo zaradi tega več medu. To povzroča čezmerno kopičenje trebeža v črevesju. Navadno porabi družina takega panja vso zimsko zalogo medu, ponesnaži panj ter satje in končno umrje od gladu, ker ji hrane zmanjka.

Škoda je torej vsestranska. Vznemirja pa tak panj lahko celo sosednje in jim povzroči škodo.

Treba je torej jeseni dobro paziti, da vzamimo samo panje, ki imajo matico. Tudi kako drugo vznemirjenje družin lahko provzroči grižo, n. pr. miši, ko se vgnezdijo pozimi med panji ali nad njimi pod odejo, s katero jih čez zimo zapažimo. Treba je torej, ko nastopi zima, miši, ki iščejo v čebelnjaku zavetišča, s pastmi poloviti. Tudi prehlajenje v panjih, ki imajo prevelike razpokline in jih čebele ne morejo zadelati lahko povzroči grižo.

Ako za grižo obolele čebele dočakajo prvega pomladanskega izleta, pri katerem se popolnoma otrebijo, in jim na to pokladamo zdrav razredčen med ali pa sladkor, okrevaljo popolnoma. Treba pa jim je osnažiti panj in satje. Ako pa tudi še potem boleajo, in padajo bolj številno ter imajo napet zadek, tedaj pa najbrž niso samo za grižo bolne, ampak tudi za nozemo. V tem primeru je treba nekoliko bolnih čebel nemudoma poslati v preiskavo veter. bakteriološkem zavodu v Ljubljani.

Izboljšava točila.

Iv. Jurančič.

ilo je l. 1865., ko je na čebelarstem kongresu v Brnu major Hruška pokazal pripravo, s katero moremo dobivati med iz satov, ne da bi jih uničili ali izdatno poškodovali. To je namreč dandanašnje točilo.

Hruška se je rodil 12. marca 1819. l. Nekateri njegovi življenjepisci trdijo, da se je rodil na Moravskem, drugi pa, da na Dunaju. Nam je to prav vseeno. Ime njegovo priča dovolj jasno, da je bil Čeh, saj je na Dunaju velik odstotek prebivalcev češke narodnosti.

Vsak misleč čebelar gotovo priznava, da nam je Hruška s svojo pripravo podal

orodje, ki je za čebelarstvo največjega pomena, ker je dvignilo premični sat šele do prave vrednosti in je krona vsemu naprednemu čebelarstvu. Prav zaradi tega je točilo dandanes razširjeno po vsem svetu, koder gojijo umno čebelarstvo.

Vsako človeško delo ima na sebi znak nepopolnosti. Tudi točilo so neprestano izboljševali in izpreminjali glede oblike, velikosti ustroja in materiala, ali smoter je ostal vedno isti: kako spravljamo med

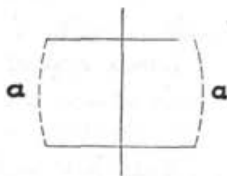
iz celic izmeta, povzročča, da se žična mreža, na katero se sat naslanja, izboči (glej sl. 1.). Ker pa se sat zaradi geometrične konstrukcije ne more upogniti, se prelomi, oziroma raztrga. Da se žična mreža ne izboči, je treba koš na vseh straneh opremiti z oporami. To so primerno močne (približno 16×20 mm) paličice ali letvice, ki jih pritrdimo na zunanji strani mreže. Ako so stranice bolj široke nego visoke, naredimo na vsaki strani po eno navpično oporo (glej sl. 2 b b b b); nasprotno pa, ako je koš višji nego širok, pritrdimo nanj dve vodoravni paličici (glej sl. 3 c c c c). Te opore, ki se seveda morajo mreže dotikati, morajo biti na notranji strani toliko posnete, da se le z 2 mm širokim robom dotikajo mreže, ker bi sicer zakrivale plast celic, ki bi se pri točenju ne mogle izprazniti.

Za lesen koš naredimo opore iz močnega trdega lesa, za železnega pa istotako lesene ali pa železne, ki pa morajo biti z oljnato barvo dobro pobarvane ali pa pocinjene.

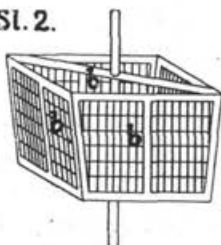
Na uspeh te novosti, ki sem jo iztaknil v nekem ceniku, sem bil silno radoveden, za to sem svoje točilo v tem zmislu preuredil. Takoj se mi je nudila prilika, za poskus s čisto novimi, belimi medenimi sati, v katerih še nikdar ni bilo zalege. Uspeh je bil presenetljiv. Nit en sat izmed petdesetih se ni zlomil. Ta naprava torej, ako je dobro narejena in točilo pravilno gonimo, nam zagotavlja, da se pri točenju sploh noben sat ne zlomi.

Pri tej priliki moram še opozoriti, da je pri panjih s prečnimi sati, t. j. pri satnikih z razstojišči, pri točenju še ena zapreka. Razstojišča namreč branijo, da se sat v točilu ne more tesno nasloniti na mrežo ter se zaradi tega zlomi. Da odpravimo še to oviro, priredimo žično mrežo na košu tako, da na voglih, prav tam, kjer naj bodo razstojišča, ostane prazen prostor (glej sl. 4 d d d d). Najbolje je, ako tam žico odpravimo.

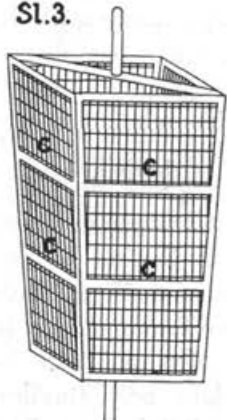
Sl.1.

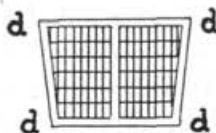
Sl.2.

Sl.3.

Sl.4.

iz satja, da ostane celo, oziroma nepoškodovano.

Mnogoletna izkušnja uči, da je sredobežna sila jako velika in da ji mladi sati največkrat ne morejo kljubovati. Ako je med bolj gost, takorekoč smolnat, n. pr. smrekov, jelkov, mana itd., podležejo sili celo starejši sati. Čim gostejši je med, tem hitreje moramo točilo vrteti in tem večja nevarnost je potem, da se sati polomijo. Minulo je mnogo let, preden smo spoznali pravi vzrok te neprijetnosti. Večinoma so mislili, da je krivo to, da se pri močnejšem vrtenju žična mreža ob košu v sat zaje. A to ni glavni vzrok, kakor dokazujejo poskusi. Sredobežna sila, ki v točilu med

Kaj je s čebelarso šolo?

Jože Glinšek — Niš.

lovenija je ena izmed tistih pokrajin, ki je za kmetijstvo prav blagoslovljena. Z malimi izjemami uspeva vse: vinstvo, poljedelstvo, živinoreja, posebno pa sadjarstvo in z njimi v zvezi čebelarstvo. Saj je že davno znano, da tam, kjer ni čebel, tudi ni sadja, pa čeprav še tako cvete drevje. Večinoma vse panoge kmetijstva so na razmeroma visoki stopnji. To je gotovo zasluga kmetijske izobrazbe. Vinarstvo in sadjarstvo imata svojo šolo, poljedelstvo in živinoreja istotako, še celo mlekarstvo ima svoje ognjišče, samo naše čebelarstvo, ta poezija kmetijstva, je nima, dasi je jako potrebna.

Vkljub temu je treba priznati, da je dobro razvito. To je gotovo glavna zasluga našega delavnega »Čebel. društva«, ki izdaja »Sloven. Čebelarja«. Še bolj bi pa napredovali, ko bi imeli dovolj izobraženih čebelarskih moči. Kako pa to doseči? Na to je odgovor kratek: čebelarske šole nam je treba in to čim prej, tem bolje. Le tedaj, ako bomo imeli tako šolo, bo čebelarstvo kos svoji nalogi, ker bo potem na razpolago dovolj ljudi, ki bodo temeljito podkovani v čebelarstvu. Le potem smemo kaj več upati od njega, ako bomo imeli čebelarske šole, kot jih imajo druge države.

Že pred nekoliko leti se je delalo na tem, da se ustanovi posebna čebelarska šola s sedežem v št. Jurju pri Celju. Bil je že tudi podpisan ukaz za ustanovitev. Zakaj se to potem ni izvršilo, ne vem. Prvotno je bil določen 10 mesečni tečaj. Kolikor bi bilo, bi bilo dobro, četudi samo 3 mesečen. Če ima človek veselje do neke stvari, se je tudi v kratkem času nauči. Tudi 10 mesečen ni baš dolga doba, ampak nekaj bi pa že bilo. Seveda bi bili poučevali tudi druge predmete (zelenjarstvo). Glavni predmet pa bi bil čebelarstvo.

Po mojih mislih je glavni vzrok, da še nimamo čebelarske šole, v tem, da odločujoči činitelji niso dovolj poučeni o veliki potrebi šole. Treba bi bilo večkrat priobčiti v časopisih kak članek o tem predmetu, končno bi pa glas le prišel do pravih ušes. Mislim, da se nam je sedaj nadejati boljših časov, ker sedanja vlada, oziroma predstavniki banovin kažejo več umevanja in razumevanja za strokovno šolstvo. Tolaži naj nas sedaj upanje, da le dočakamo ustanovitev čebelarske šole, ki si je vsak zaveden čebelar in prijatelj čebelarstva iskreno želi. Samo Bog daj, da bi mogli kmalu reči: Zdaj pa imamo lastno čebelarsko šolo in lahko vzgajamo doma čebelarski naraščaj. V tem upanju trdno živim, v tem upanju pišem in s tem upanjem tudi končujem!

Vpliv solnčne svetlobe na čebelno družino.

Sluga Anton — Ljubljana.

akor je čitati v »American Bee Journal« lanskega leta, so pričeli v Rusiji in za Rusijo v drugih deželah čebelariti v panjih nove vrste, v osvetljenih panjih.

Da seznanim čitatelje z osvetljenim panjem, hočem na kratko

opisati poskuse in ugotovitve, ki sta jih napravila čebelarja gg. A. J. Igošin in A. N. Brivčanenko, oba iz Moskve.

Čebelar Igošin piše, da je vzel leta 1928. 24 panjev sestava Dadant-Blatt (ameriški panj s podolžnim satjem) na 11 satov. Polovico teh panjev je konstruiral tako, da so imeli na sprednji in zadnji strani dvojna stekla, da je svetloba lahko prihajala med

sate. Na ta način je bilo opremljeno plogišče, medišče pa je ostalo kakor prej temno.

Razdelil je panje v pare, po eden osvetljen in eden navaden panj z enako močnimi družinami ter jih postavil na raznih mestih; na prostem solncu izpostavljene, v čebelnjaku, v sadovnjaku in v sobi. Izletna stran je bila pri vseh panjih vzhodna. Pri osvetljenih panjih sta prihajala svetloba in solnce med sate od vzhodne in zapadne strani. Matice so bile vse domačinke, črnega plemena.

Ugotovil je v glavnem naslednje:

1) V času, ko ni bilo glavne paše, je bil donos medu naslednji:

Število panjev	Odstotek panjev	donos medu v kg
a) osvetljeni panji:		
6	50	208
4	33 $\frac{1}{3}$	57
1	8 $\frac{1}{3}$	24
1	8 $\frac{1}{3}$	7.4
Skupno: 12		296.40
b) navadni panji		
6	50	96
4	33 $\frac{1}{3}$	48
1	8 $\frac{1}{3}$	8
1	8 $\frac{1}{3}$	14
Skupno: 12		166

2) V dobi 1 $\frac{1}{2}$ —2 mesecev spomladi so se razmnožile čebele v navadnih panjih 3—3 $\frac{1}{2}$ krat. V isti dobi se je razmnožil najboljši osvetljeni panj za 7—8 krat.

3) Čebele osvetljenih panjev lažje prenašajo hlad, ker so nabirale nektar pri 7° C, medtem ko so bile čebele v navadnih panjih popolnoma mirne.

4) Vzel je po 20 čebel iz gornjih delov satov osvetljenih panjev in temnih panjev in jih pustil tri dni brez hrane. Čebele iz osvetljenih družin so po treh dneh lahko odletele, iz temnih panjev so po 2 dneh komaj lazile in so umirale.

5) Opazilo se je, da traja delavni dan čebel v osvetljenem panju po 2 uri dalje, nego pri čebelah v temnem panju.

6) Pod vplivom svetlobe postane zalega prej godna. To dokazuje poskus, ki je bil izvršen na tale način.

Igošin je vzel sat z en dan starimi jajčki. Postavil ga je v poseben panj z dvojnimi, steklenimi stranicami tik stekla tako, da je bila ena stran sata izpostavljena svetlobi in solncu, druga pa je bila v temi. Zalega na osvetljeni strani sata je bila za več kakor 24 ur prej godna kakor zalega v temi. Doba razvoja je bila torej različna.

7) Pri temperaturi 2—5° C pod ničlo so šumele vse družine. Ko je zasijalo solnce med sate osvetljenih panjev, so postale čebele mirne, a čebele v navadnih panjih so šumele dalje ves dan. Iz tega izhaja, da so se okoristile čebele osvetljenih panjev s solnčno energijo.

8) Solnce in svetloba vplivata na bakterije, ker plesnobe in gob, ki se posavljajo v hladnem vremenu v temnih panjih, ni bilo opaziti v osvetljenih panjih, niti v onem, v katerem je bilo dalj časa celo jezero vode na dnu panja.

9) Čebelnega sovražnika, voščeno veščo, ki se je zelo razplodila tisto leto, je bilo opaziti samo v temnih panjih na stranskih satih. V osvetljenem panju črvov sploh ni bilo.

10) Posebno značilno za čebele v osvetljenih panjih je, da so postale v pravem pomenu besede domače, krotke. Mnogo bolj mirne so, ne napadajo ne človeka, ne živali. Zdi se, da so izgubile srboritost in zdražljivost.

Zaradi te lastnosti ne bo treba v bodoče čebel v osvetljenih panjih vznemirjati in krotiti z dimom. Več ne bo slabih posledic vpliva dima na čebelno družino. Čebele, ki jih vznemirjamo z dimom, prekinejo za 24 ur delo in stavbo satja, tudi če nimajo praznih celic za odlaganje nabranega medu.

Po Igošinu ima osvetljeni panj še to prednost, da ni bilo opaziti ropanja in ga tudi umetno ni mogel povzročiti.

Čebelar Brivčanenko, ki je delal poskuse z osvetljenim panjem od leta 1927. dalje, je dosegel leta 1929., ki je bilo za čebele neugodno naslednje uspehe:

Za poskuse je uporabljal po 5 srednje močnih družin v osvetljenih panjih in v naravnih panjih sestava Dadant-Blatt. Čebelaril je pri Moskvi s čebelami črnega plemena. Izletna stran panjev je bila proti jugu.

Poprečni donos medu je bil pri osvetljenih panjih 80 funtov na panj, pri temnih panjih pa samo $7\frac{1}{4}$ funtov. Razlika je torej 10 kratna v korist osvetljenih panjev.

Razen navedenega donosa medu so vse družine v osvetljenih panjih prav pridno gradile satje; ena družina je izdelala tekom leta celo 25 satov.

Na višku razvoja zalege je bilo v osvetljenih panjih zaleženih skoraj povsod 20 satov. V enem osvetljenem panju pri nekem čebelarju v bližini Moskve je bilo zaleženih celo 25 satov velike mere. Zaleganje v osvetljenih panjih je tako intenzivno, da imenujejo ta panj »tvornica čebel«.

Ker ni bilo zadostne ventilacije v panjih in ker je bila steklena stran obrnjena proti jugu, je rojilo nekoliko družin in dalo po 3 roje.

Na podlagi izvršenih poskusov z osvetljenim panjem v letih 1928 in 1929 je postavil Brivčanenko tale pravila za te panje:

1) Osvetljeni panj pospešuje razvoj in množi moč družine ter je neogibno po-

treben za pridobivanje medu v severnih deželah.

2) Osvetljeni panj je jako važen za čebelno trgovino, ker služi kot »tvornica čebel«.

3) Čebele v tem panju so mirne, ne plašijo se pri odpiranju panja. Njih opazovanje je olajšano.

4) Zadostuje, da namestimo steklene plošče samo na sprednji končnici.

5) Najbolje je, ako so steklene plošče obrnjene proti vzhodu ali jugovzhodu. Če so pa obrnjene proti jugu, jih je treba obseščiti.

6) Nastavki in medišča morajo biti temni.

7) Žrelo od zgoraj je nedvomno boljše od žrela od spodaj. Zaradi prezračevanja panja, ki je poleti zelo potrebno, je treba napraviti spodaj odprtino.

Prednje vrstice sem bil napisal, da zvedo tudi naši čebelarji, kaj se godi po čebelar-skem svetu.

Ce je vse tako, kakor pišejo Rusi in za njimi Američani, nastane preobrat v čebelarstvu in nastopi doba čebelarskih težkih topov.

Pripomba uredništva. Upajmo, da dobimo poleg osvetljenih panjev še »osvetljene« paše, desetkrat bolj izdatne nego sedanje. Čebelarji naj se ne prena-glijo s takimi panji!

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič, Ljubljana.

Mesečno poročilo za junij 1931.

Junij je najbolj zadovoljil čebelarje v krajih z nadmorsko višino, ki presega 500 m, kakor Sv. Gregor s 736 m višine in 16.40 kg mesečnega donosa, Cerknica s 575 m višine in 20.90 kg donosa, Boh. Bistrica s 540 m višine in 19.05 kg donosa in Sv. Duh s 536 m višine, 18.65 kg donosa.

Zelo občuten primanjkljaj pa so izkazali kraji z nadmorsko višino pod 200 m. V dokaz nam služijo postaje: Cezanjovci z višino 182 m in 9.70 kg zgube, Novo mesto z 180 m višine in 2.80 kg izgube in Ne-

deljica z 170 m višine in 5.60 kg zgube.

Na postajah z nadmorsko višino od 200 m do 500 m je, izvzemši Krko, Vavčjo vas in Rove, tehtnica izkazala le neznameniten prirastek na teži.

Robinija (akacija) je bila še precej medena, kostanj in lipa sta dala malo, hoja, od katere smo si po triletnem odmoru mnogo obetali, pa nič. Medenje so ovirali prevladajoči vzhodni vetrovi, pogoste nevihte, po nekaterih krajih s točo in tudi suša.

Število rojev iz kranjčev je bilo povoljno.

Mesečni pregled za junij 1931.

Kraj	Višina nad morjem m	* Panj je teže										Zračna toplina			Dni je bilo							
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		naiveč pridobil	naj- višja	naj- nižja	sred- nja me- sečna	izletnih	deževnih	snežnih	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pri- dobil	po- rabil	dkg											dne	
		mesečni tretjini dkg										C ^o										
Ljubljana	305	130	75	370	40	—	10	525	—	85	24	+33	— 8	+20	3	30	9	—	2	8	20	14
Vič pri Ljubljani .	298	120	160	590	—	—	—	870	—	130	24	+31	—10	+20	8	28	9	—	4	—	26	10
Št. Vid n. Ljubljano	314	95	35	145	10	15	40	210	—	80	30	+32	— 6	—18	7	30	9	—	1	7	22	11
Tacen pod Šmarno goro	314	80	—	450	150	100	90	190	—	150	30	+34	—10	+21	0	30	7	—	2	2	26	6
Škofja Loka	349	190	150	145	60	50	125	250	—	75	30	+29	—10	+19	0	27	7	—	3	10	17	15
Virmaše pri Škofji Loki	361	615	105	90	125	65	270	350	—	125	—	+31	—11	+12	6	30	8	—	3	16	11	26
Blejska Dobrava .	577	440	540	80	45	—	60	955	—	170	6	+32	— 8	+13	7	23	6	—	5	5	20	—
Bohinjska Bistrica	540	510	1095	495	50	10	135	1905	—	185	11	+32	— 6	+19	3	26	9	—	4	16	10	24
Dob	305	750	90	90	110	90	140	590	—	180	3	+35	— 4	+20	9	27	3	—	3	3	24	6
Rova na Gor. . . .	350	525	20	—	60	320	255	—	90	135	5	+32	— 7	+19	7	30	10	—	2	7	21	5
Breg-Križe	483	20	200	170	—	—	—	390	—	40	11	+30	— 8	—19	9	30	10	—	3	12	15	3
Cerknica	575	555	1040	530	5	—	30	2090	—	170	12	+28	— 7	+18	1	30	7	—	1	10	19	21
Sv. Gregor pri Ortneku	736	310	1040	360	40	—	30	1640	—	200	14	+35	—10	+20	9	30	6	—	3	2	25	15
Krka	300	475	450	140	—	—	40	1025	—	140	5	+31	— 6	+19	6	29	4	—	3	4	23	13
Vavčja vas pri Semiču	280	215	510	295	15	—	—	1005	—	100	16	+30	—11	+21	5	30	7	—	—	12	18	22
Novo mesto	180	315	—	—	105	230	260	—	280	160	1	+36	— 7	+22	0	29	5	—	2	8	20	3
Leskovec p. Krškem	186	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+37	—11	+24	0	30	11	—	2	18	10	4
Lokove pri Mozirju	465	390	640	220	60	50	110	930	—	130	14	+28	— 8	+16	3	30	14	—	3	17	10	23
Sp. Ložnica pri Žalcu	252	370	160	290	95	65	70	590	—	125	4	+24	— 6	—16	2	28	7	—	2	20	8	24
Orehova vas pri Mariboru	270	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sv. Duh na Ostrem vrhu	536	540	880	465	—	10	10	1865	—	155	11	+28	— 6	—17	7	30	9	—	1	13	16	10
Vržej p. Ljutomeru	176	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Cezanjevci	182	—	—	—	310	360	300	—	470	—	—	31	— 9	+20	8	28	12	—	2	13	15	21
Guštanj	398	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	— 9	+19	3	27	9	—	5	19	6	17
Jarenina	262	340	20	80	60	70	—	310	—	110	1	+30	—17	+23	3	30	5	—	—	7	23	22
Nedeljica pri Turnišču	170	—	—	—	100	220	240	—	560	—	—	+32	—10	+21	0	30	5	—	1	2	28	10

* Vsi panji so A.-Ž. sestava!

Vič pri Ljubljani. Panji so šele koncem tega meseca prišli do moči.

Št. Vid nad Ljubljano. Pri nas je menda najslabši kraj za čebele.

Tacen pod Šmarno goro. Ugotovil sem, da so čebele 3 km (zračne črte) daleč letele na kostanj. — Lipa je proti koncu meseca začela dobro kazati.

Virmaše pri Škofji Loki. Smreka kljub veliki vročini ni hotela mediti. — Rojev iz kranjčev je bilo dosti. Od 30 prestavljenih AŽ. panjev je pa rojil pri meni samo eden in še ta s pevko. — Točili smo skoraj

vsi izredno okusen in lepo barvan med; le kdor je pustil, da mu je žival spomladi stradala, je obdržal prazno posodo.

Dob. Prvi teden je medila smreka. Od lipe smo imeli le močen vonj.

Rova. Paše ni bilo kljub ugodnemu vremenu.

Cerknica. V naši podružnici smo natočili zadnji teden povprečno po 15 kg prvovrstnega cvetličnega medu.

Sv. Gregor pri Ortneku. Smreka je dala nekaj malega. — Prvcev je bilo malo, drugcev nič.

Boh. Bistrica. Natočil sem od panja okoli 14 kg lepega cvetličnega medu. — Dne 26. je padla teža opazovanega panja za 1 kg. Zakaj, nisem mogel dognati. Panj ni rojil, tehtnica se ni pokvarila.*

Krka. Zaradi suše ni bila paša na gozdnih in travniških rastlinah tako izdatna kot druga leta.

Koprivnik p. K. Zaradi suše smo slabo odrezali. Točili smo le nekatere panje in dobili od njih povprečno po 7 kg.

Novomesto. Suša je uničila poletno pašo.

Leskovec pri Krškem. Rojenje je prenehalo v prvi tretjini meseca. AŽ. panji sploh niso rojili. — Pridelali smo precej akacijevga medu.

Sp. Ložnica pri Žalcu. Robinija je dobro medila. Pravi konstanj je začel zelo zgodaj dišati, dal pa ni mnogo.

Cezanjovci. Velik del tega kar so čebele do junija nabrale, so ta mesec porabile. Zavoljo suše ni bilo na kostanju in lipi ničesar. Upamo še na otavo in ajdo.

* Iz vaših dnevnih beležk je razvidno, da je bil dan mrzel, vetroven, brez solnca in popoldne deževen. Prihodnji dan ste izkazali 1.30 kg donosa. Iz teh podatkov moremo sklepati, da je neugodno vreme precej izletelih čebel uničilo, precej pa držalo do drugega dne zunaj panja. J. V.

Vavčja vas. Zgodnja suša je bero na kostanju in lipi zelo oškodila.

Guštanj. Kranjiči so dali precej rojev. — Na bero je slabo vplivalo precejšno število deževnih in vetrovnih dni.

Nedeljica. Akacijevce iz prejšnjega meseca so nekateri prodajali na drobno po 13—15 Din. Mnogi se ga niso upali točiti, ker v juniju zaradi prevelike suše ni bilo nikake paše.

Tomišelj pod Krimom. Opazovalni panj, ki naj bi medenje jelke ugotavljal, je izkazal v tem mesecu 7.50 kg donosa. Od tega je odpadlo 7 kg na čas od 7. do 17. junija. Med pa ni bil s hoje temveč s travnikov.

Bučka. Močni panji so dali po 15 kg. — Kranjiči so precej rojili, a so dali le prvice.

Velika Dolina. Nalivi in toča so nam napravili mnogo škode. Polovica panjev ni rojila.

Predanovci. Panji z malo (Neisserjevo) mero so zelo rojili. Poročevalec pa je dobil od 10 prav dobrih plemenjakov v panjih z veliko mero le dva roja.

Muta ob Dravi. Prestavljal sem v dneh od 1. do 14. junija. Paša je bila slaba, rojev malo.

Mesečna navodila.

Fr. D. Jug — Brezje.

Avgust.

Koli velikega Šmarna, torej v drugi polovici avgusta meseca se navadno prične v naših pokrajinah ajdova paša, v nekaterih krajih nekoliko dni preje, v nekaterih pozneje. Vendar imamo za glavno ajdovo pašo Jernejev teden, t. j. od 20. avgusta do 1. ali tudi do

6. septembra. Ta dva tedna sta navadno odločilna za naše ljubljenske. Ako nista ugodna, splavajo naše nade po vodi — treba bo za zimo krmiti.

Čebelarji, ko smo svoje panje preskrbeli doma in na pašišču z vsem potrebnim, nimamo med ajdovo pašo v panjih ničesar opraviti, še odpirati jih ni varno. Pač pa imamo takrat mnogo posla s čebelnimi na-

sprotniki, ki jih ni malo. Ajdova paša je namreč med vsemi pašami najbolj vonjiva. Prijetni vonj po ajdovem medu se razširja daleč okoli čebelnjaka in privablja k panjem raznovrstne sladkosnedeže, ki se hočejo okoristiti z medenimi dobrotami.

Najnadležnejši gosti so ose. Kaj počenja okrog panjev, je znano vsakemu čebelarju. Postaviti se jim moramo nasproti že takoj izpočetka s tem, da uničujemo njih gnezda. Pri čebelnjaku jih lovimo na razne načine. Najboljša je past, ki jo obesimo v bližini čebelnjaka. To je litrska steklenica z širokim vratom. Vanjo nalijemo $\frac{1}{4}$ l piva, ki mu primešamo žlico medu ali pa sladkorja. V steklenico romajo ose trumoma, iz nje pa se nobena več ne reši.

Zelo predrzni roparji so tudi sršeni. Ti uničujejo čebele ne samo v bližini čebelnjaka, ampak lovijo jih tudi na paši. Zaradi tega ne smemo trpeti nikjer sršenovega gnezda. Če je v tleh, ga poparimo s kropom, ako je pa v podstrešju, ga ogrebemo v vrečo in s kropom uničimo. Prav tako storimo tudi z osjim gnezdrom.

Nadležne so čebelam tudi mravlje. Tem živalicam med kaj diši. Spremljajo nas navadno v čebelnjaku vse poletje, naselijo se rade še celo med panje. Mravljam je najbolj zoprni petrolej, zato jih z njim najlaže preženemo. V čebelnjaku ga imejmo vedno! V njem namakajmo gosje ali kurje perlo! Kjerkoli se mravlje prikažejo, namažemo dohod in takoj izginejo. Tudi izpred panjev in iz njih skladov jih stem najlaže preženemo. Petrolej je tudi čebelam zoprni, zato v panju ne smemo z njim mazati, razen pri vraticah in za okencem. S petrolejem preganjamo tudi čebele iz čebelnjaka. Ako nam iztikajo po njem, poškopimo nekaj kapljic po tleh in takoj se bodo odvadile. Pazimo tudi na mravljišča v bližini njegovi, da jih razkopljemo in polijemo z vodo, ki ji smo primešali 2% rjavega karbola, pa se več ne pojavijo.

Imamo pa še več drugih zalezovalcev čebel, n. pr. srakoperje in razne ptice čelobjede ter še nekatere žuželke roparice, a te niso tako nevarne. Največji strah za če-

belarja je pa seveda, ako se vname ropanje med čebelami samimi, zato še o tem nekaj besed.

Med letom, ko je stalna paša v naravi, se ne zmenijo za ropanje, ker imajo dosti bere. Kvečjemu se zgodi, da v domačem čebelnjaku izropajo kakega slabiča, a to največkrat po čebelarjevi krivdi, ako ima med panji kako brezmatično družino ali pa če kakega slabiča krmi čez dan. Vonj po medu izvabi čebele iz sosednjih panjev in ker se slabič ne more braniti, ga lahko popolnoma izropajo.

Ropanje v pravem pomenu je le tedaj, ako priletijo od drugod, t. j. od sosednjega čebelnjaka k našemu ter iztikajo, kje bi se v panje splazile in nasrkale medu. Ako se jim posreči vdreti v kak panj, da se ga napijejo, odlete s plenom domov ter se vrnejo z ojačeno močjo, tako da se v nekaj urah vname pred čebelnjakom cela vojska.

Ropanje se navadno prične, ko paša nenadno odneha, n. pr. julija meseca po kostanjevi paši, največkrat pa jeseni po ajdovi.

Neredko se sliši med čebelarji neosnovani očitki o ropanju. V resnici pa napoti čebele k temu poslu tale pojav. Ob ajdovi paši se širi vonj po ajdovem medu tudi po njivah, koder cvete ajda. Ko pa preneha mediti, izgine tudi vonj po medu. Tedaj paša preneha v času, ko čebele še strastno nabirajo med. Okoli čebelnjakov se pa še nekaj dni po ajdovi paši razvija močan vonj po ajdovem medu, čeprav panjev ne odpiramo. Čebele pa, ki so še v strastni delavnosti, iztikajo okoli za medenimi viri ter kmalu izvohajo, da okoli sosednjega čebelnjaka še dehti po medu. Tedaj obletujejo panje, če bi mogle kaj iz njih dobiti. Gorje pa, če se jim posreči vanje vdreti; potem izropajo lahko ves čebelnjak. Zato se največkrat vname ropanje le na pašiščih, kjer je v razmeroma majhni razdalji mnogo čebelnjakov.

Iz tega izhaja, da ropanja po naravnem potu ne moremo zabraniti, kajti čebel ob lepem vremenu ne moremo zapreti, če izlete v naravo, niso več v čebelarjevi obla-

sti. Pač pa ropanje laže preprečimo, da se sploh ne prične. To pa dosežemo z različnimi pripomočki.

1. Čebelarji, ki stalno bivajo v bližini večjih pasišč, kamor še od drugod dovažajo čebele v pašo, se morajo vestno pripraviti na glavno pašo s tem, da ojačijo panje, če je potrebno, tudi z združevanjem. Tedaj bodo tudi kranjiči lahko kljubovali in se branili roparic, ako so le toliko močni, da imajo gosto zasedena žrela. Največkrat se zgodi, da na večjih pasiščih ravno domače čebele najprej napadejo tuje, to pa zaradi tega, ker se niso proti temu prav nič pripravili ter redijo med svojimi panji slabiče z izgovorom, da se bodo v glavni ajdovi paši opomogli. Tem veljajo še posebna navodila, ki sem jih podal prejšnji mesec, kako je treba pripraviti plemenjake za glavno ajdovo pašo. Tukaj jih opozarjam pa še posebno na to, da naj ko prično drugi dovažati čebele v njih bližino, vsak dan v opoldanskih urah zožijo vsem panjem žrela in naj ne delajo nič takega, kar bi roparice privabilo.

2. Veliko bi utegnilo pomagati, ako bi čebelarji na večjih pasiščih okoli čebelnjakov izolirali zrak, da bi vonj po medu, ki dehti iz panjev, ne bil tako občuten posebno takrat ko paša na ajdi ponehuje. Kot sredstvo za to bi prišel v poštev rjavi karbolinej, s katerim navadno mažemo vrtno ograje in podobno. Duh po karbolineju je čebelam zelo zoprno. Prepričal sem se s tem na tale način: Ko sem imel med letom v čebelnjaku opravka z medenimi sati, pa ga nisem imel zaprtega, so pričele čebele kmalu naletovati vanj. Izvabil jih je duh po medu. Kakor sem že zgoraj omenil, jih je najlaže pregnati s petrolejem, a ta se kmalu razdiši. Poskušal sem tudi s karbolinejem na ta način, da sem namočil kos krpe v tej tekočini in jo obesil na žico pod strop čebelnjaka. To je pomagalo, da nobena čebela ni več silila vanj. Zunaj bi pa prišla v poštev seveda le večja množina tega mazila. Ne bi pa smeli z njim mazati čebelnjaka, panjev in sploh nobenega predmeta, ki ga rabimo v čebelarstvu. Pomagati bi si bilo treba na drug način. Ob ajdovi paši

zabijemo v bližini čebelnjaka nekaj debelih, do 2 m visokih kolov iz suhega lesa, prepojenih s karbolinejem. Ob lepem vremenu jih vsak dan nekoliko namočimo. Ko se čez dan od solnca razgrejejo, se razvija okoli čebelnjaka zoprni duh po karbolu. To bi morda pomagalo, da se ne bodo tuje čebele približale, da bi tu iskale slaščic. Domačih čebel bi pa to nič ne oviralo, ker duh po karbolineju ne zaide v panje. Opisal sem to sredstvo še z negotovostjo v uspeh. Vsekakor bi bilo vredno to preiskusiti tam, kjer je več čebelnjakov v neposredni bližini enega pasišča.

3. Čebelarji, ki postavljajo svoje čebele v tuja pasišča, naj bodo obzirni in do skrajnosti pazljivi, da imajo vse panje dobro zavarovane, proti vsemu, kar bi utegnilo povzročiti ropanje. Ko pa čebelna paša mine, naj takoj panje odpeljejo domov, da ne bodo odgovorni za škodo, ako bi se po njihovi zanikarnosti vnelo med čebelnjaki ropanje.

4. Ako ostane po ajdovi paši še dalje časa solnčno in suho vreme, naj ravnaajo vsi čebelarji brez izjeme, tudi ti, ki ne prevažajo, s svojimi čebelami previdno, da sami ne provzročijo, ropanja. Vsa dela v panjih naj odložijo za toliko časa, da nastopi hladno ali deževno vreme.

Kaj pa, če se je ropanje vendarle pričelo, t. j., da smo poprej omenjene obrambe zamudili?

1. Ko opazimo pri panjih klanje, hitro zožimo vsem žrela toliko, da lahko samo dve čebeli vstric izletita. Roparice preganjati, pobijati ali polivati z vodo ne pomaga prav nič. S tem samo uničujemo svoje in tuje čebele.

2. Stari čebelarji so ob taki priliki izdelali čebelnjak z vejami. Stavimo tudi mi tako! Samo veje poprej na planem poškopimo z vodo, ki smo ji prilili 1% karbola. Ko se posuše, jih šele prestavimo k čebelnjaku. Ker po karbolni kislini zoprno dišijo, se bodo čebele kmalu naveličale zaletovati se vanje. Zvečer pa veje odstranimo in panjem žrela odmašimo! To ponavljajmo toliko časa, da se roparice več ne pokažejo.

Videl sem nekega čebelarja, ki je v skrajni sili celo panjem brade namazal s karbolom. Pravil mi je, da je pomagalo, vendar to zaradi panjev in domačih čebel naravnost odsvetujem, ker morajo prej omenjena sredstva zadostovati.

Vsaj osem dni po ajdovi paši pustimo panje v čebelnjaku popolnoma pri miru. Čez dan čebelnjaka niti ne odpirajmo, kajti bolje je storiti vse, da se ropanje sploh ne prične, kot gledati pred čebelnjakom žalostno klanje čebelne vojske.

Društvene vesti.

Medena razstava in sejem.

Ker je bil razglas o tej prireditvi v zadnji št. »Slov. Čeb.« premalo očitno objavljen in so ga mnogi bralci prezrli, naznanjamo še enkrat, da bo na letošnjem ljubljanskem velesejmu, ki bo od 29. avgusta do 9. septembra, razstavljen in se bo tudi prodajal med, vosek in medeni izdelki. Čebelarско društvo, ki je prevzelo ureditev tega dela razstave, bo razstavilo čebelarске potrebščine, delalo reklamo za uživanje medu in posredovalo pri prodaji medu na debelo.

Prostor in posredovanje na velesejmu bo brezplačno.

Čebelarji, ki želijo svoje pridelke razstaviti, ali jih celo sami prodajati, naj se prijavijo najkasneje do 10. avgusta Razstavnemu odboru čebelarskega društva v Ljubljani, Streliška ul. 32. Tam se dobijo tudi vsa podrobna pojasnila.

Ljubljanska podružnica ima prihodnjo odborovo sejo v torek 4. avgusta ob 8 zvečer pri »Nacetus«.

Gniloba v občini Cirkovci. Na našo vlogo na okrajno glavarstvo v Ptuj glede gnilobe v občini Cirkovci nam je bilo sporočeno, da zapora okužene občine še ni bila razveljavljena in da se postopa po predpisanih določilih. Bolezen je sicer že prenehala, a končnega pregleda oblast še ni izvršila. Zato je še nadalje prepovedano dovažati v občino čebele na pašo.

Od druge strani smo pa zvedeli, da bo banska uprava glavarstvu naročila, naj zadevo takoj uredi in zaporo ukine. Kaj se bo zgodilo in kako se bo zadeva izvršila, nam ni znano. Toliko v pojasnilo vsem, ki so nameravali peljati čebele v to občino na pašo.

POROČILO

o seji osrednjega društva dne 16. junija 1931.

Zapisnik zadnje seje je bil odobren. Odbor je obravnaval obdavčenje čebelarjev in sklenil, da pozove vse čebelarje, ki bi jih pozvala davčna uprava, naj prijavijo dohodke, ki jih imajo od čebelarstva, naj se prej zgledajo pri društvu, ki jim bo dalo primerna navodila.

G. Arko je kot vodja blagovnega oddelka poročal, da bodo nove štirivoglata posode za med z vsebino po 25 kg prišle kmalu v promet in da je zadevne dogovore s tovarno že sklenil.

Tajnik je prebral dopis, s katerim je bilo društvo opozorjeno na nove predpise ravnanja drž. železnice glede postavljanja čebelnjakov in panjev v času paše na železniškem svetu ob progah.

Sadjarско društvo je naprosilo, da bi prevzelo naše društvo v prodajo sadjarske potrebščine za člane Sadjarskega društva. Odbor je sklenil, da načeloma sprejme to ponudbo, toda le s pogojem, da naroča in plačuje blago Sadjarsko društvo samo, naš blagovni oddelek pa ga sprejme v zalogo in ga prodaja proti primerni nagradi. Gosp. predsednika Verbiča je odbor naprosil, da uredi zadevo na podlagi tega sklepa.

Odbor je določil, da se bo vršil dne 11. julija izlet čebelarjev v Škofjo Loko, kjer si bodo ogledali plemenilo postajo g. Okorna.

V »Slov. Čeb.« naj se objavi vabilo na tečaj za predavatelje, ki se bo vršil po posebnem sporodu, ki ga bo odbor sestavil, ako se bo zgledalo zadostno število čebelarjev.

Odbor se je posvetoval o jesenski razstavi, ki se bo vršila koncem avgusta meseca na velesejmu v Ljubljani. Razstave se bodo udeležili čebelarji in naš blagovni oddelek. Zadevno vabilo naj se objavi v »Slov. Čeb.«.

POROČILO

o seji osrednjega društva dne 9. julija 1931.

Po pozdravu g. predsednika je prebral tajnik zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren. Poročal je tudi o došlih dopisih. Iz enega je odbor posnel, da je občina Cirkovce zaradi gnilobe še vedno pod zaporo. Čebele se v to občino ne smejo voziti na pašo.

Dovolila se je ustanovitev podružnic v Sodražici in v Koprivniku pri Rajhenburgu.

Odbor je obravnaval razne zadeve. Pripravil je vse potrebno za razne tečaje, ki jih bo razpisal v kratkem. G. Arko je poročal o blagovnem oddelku in o novih točilih. Odbor je razpravljал tudi o čebelarském zakonu, ki bo menda v kratkem podpisan.

Za tečaj o vzreji matic v Škofji Loki dne 13. in 14. julija se je prijavilo 16 čebelarjev. Odbor bo prosil bansko upravo podpore, da bo mogel povrniti udeležencem vsaj potne stroške.

IZVRŠENA PREDAVANJA

Dne 29. marca je predaval v Šmartnem ob Paki g. Ajdič Franc o spomladanskem pregledovanju. Udeležba 13 čebelarjev.

Dne 19. aprila je predaval g. Okorn v Ribnici o rojih in rojenju. Udeležba: 19 čebelarjev.

Dne 26. aprila je predaval g. Kosi v Velenju o pomenu čebelarstva, o rojih in o zdravilnosti medu. Udeležba: 22 čebelarjev.

Dne 3. maja se je vršilo predavanje v Nemški vasi. G. Okorn je predaval o splošnih čebelarških opravilih. Udeležba: 23 čebelarjev.

Dne 14. maja je predaval g. Jurančič v Št. Andražu o spomladanskih in poletnih čebelarskih opravilih. Udeležba: 14 čebelarjev.

Dne 14. maja je predaval g. Verbič Josip v Podgorici o praktičnem čebelarenju v A.-Ž. panju. Udeležba: 12 čebelarjev.

Dne 14. maja je predaval g. Kosi v Paški vasi o pomenu čebel za kmetijstvo, o rojih in zdravilnosti medu. Udeležba 48 čebelarjev.

Dne 17. maja je predaval g. Kosi v Košnici pri Celju o splošni koristi čebel in o prestavljanju. Udeležba: 46 čebelarjev.

Dne 17. maja je predaval g. prof. Verbič Josip v Šmartnem pri Litiji o prestavljanju v A.-Ž. panjih in oskrbovanju rojev. Udeležba: 24 čebelarjev.

Dne 17. maja je predaval g. Jug Donat v Begunjah o A.-Ž. panju. Udeležba: 28 čebelarjev.

Dne 31. maja se je vršilo predavanje v Britofu pri Kranju. Predaval je g. prof. Josip Verbič o čebelarstvu in izboljšanju paše. Udeležba: 22 čebelarjev.

Dne 14. junija je predaval g. Peternel Henrik v Št. Ilju o delu v A.-Ž. panju in prestavljanju ter o

narejenih rojih. Udeležilo se je predavanja 28 čebelarjev.

Dne 29. junija je predaval g. Kosi v Rečici ob Paki o točenju in čiščenju medu in o čebelnih boleznih. Udeležba 16 čebelarjev.

Dne 7. junija je predaval g. prof. Verbič v Trbovljah o najvažnejših opravilih v A.-Ž. panju. Udeležba: 35 čebelarjev.

Dne 14. junija je predaval g. prof. Verbič na Krki o rojenju. Udeležilo se je predavanja 20 čebelarjev.

Dne 21. junija je predaval g. prof. Verbič v Mokronogu o najvažnejših opravilih v A.-Ž. panjih. Udeležba: 35 čebelarjev.

Dne 5. julija je bilo predavanje na Robu. Predaval je g. prof. Verbič za začetnike o čebelarjenju v A.-Ž. panjih. Udeležba: 14 čebelarjev.

Dne 13. in 14. julija se je vršil v Škofji Loki tečaj o vzreji matic. Tečaj je vodil g. Okorn. Udeležilo se ga je 12 čebelarjev. Več o tem prihodnjič.

Stari letniki našega lista so najcenejša in najboljša knjiga za splošno izobrazbo naših čebelarjev. Iz njih zajema lahko vsak čebelar važne nauke. Izpopolnite svojo knjižnico! Popolni letnik velja le 20 Din.

Drobiž.

Čebelar Ivan Sajevec — osemdesetletnik. Med kraševskimi čebelarji zavzema g. Ivan Sajevec iz Stare vasi pri Postojni najodličnejše mesto. Njegovo vzorno čebelarstvo — ima 100 A.-Ž. panjev — je daleč naokoli znano in priznано. G. Sajevec pa uživa tudi splošno spoštovanje zaradi svojih osebnih vrlin in neumorne marljivosti. Kljub visoki starosti obdeluje še vedno sam svoje obširno posestvo in opravlja svoje čebele, ki so mu že nad 60 let zveste tovarišice.

»Slovenski Čebelar« se je tega vzornega čebelarja spomnil že l. 1925. in l. 1928. ob njegovi zlati poroki. Tudi sedaj mu pošilja v ime vseh slovenskih čebelarjev najlepše pozdrave in pristrčne čestitke za osemdesetletnico. Na prazniku življenja pa čestita svojemu najstarejšemu in najzvestejšemu članu tudi Čebelarsko društvo za Slovenijo, želeč mu še dolgo vrsto let neskajlene sreče in zdravja ter obilo lepih uspehov pri čebelah.

Zanimiva čebelarska družba. Dne 1. julija t. l. sta bila na Brezjah na Gorenjskem poročena g. Ivan Jurančič, proforski pripravniki na tehnični srednji šoli v Ljubljani, in gđc. Teodora Rojina iz Šmartna pri Kranju.

G. Jurančič je sin znanega čebelarskega potovalnega učitelja g. Ivana Jurančiča v Andrencih pri Ptuj, gđc. Rojina pa hči g. Frančiška Rojine, bivšega mnogoletnega urednika »Slov. Čebelarja«. Poročencema želimo prav mnogo sreče!

Zadnje kapljo medu poberejo nekateri čebelarji čebelar in ga ne puste v panju niti toliko časa, da bi mogel dozoreti. Takega po-

četja nihče ne more odobravati, zlasti letos, ko čebele nikjer nimajo prepolnih skled. Najmanj 3—4 kg medu mora panju ostati, da se prebije čez brezpašno dobo in da ima medeno zalogo za deževni čas. Nespametno je, ako oskubimo čebele tako rekoč do golega, samo da se lahko ponašamo, da smo točili. Poznam čebelarja, ki letos ni mogel brzdati svoje požljivosti po medu. Točil je kljub temu, da ni bilo v njegovih 10 A.-Ž. panjih več kakor 27 kg medu. Vsega jim je pobral! Točil je celo sate, ki je bila v njih še zalega. Takih čebelarjev nam ni treba in takega čebelarskega napredka si nikdar nismo želeli.

Skoraj vso razsodnost so izgubili nekateri čebelarji. Kljub temu, da je letošnji pridelek cvetličnega medu prav neznamenit, in da je upanje, da se mu bo cena dvignila, ga nekateri že sedaj ponujajo po 10 in 11 Din kg. O božiču ne bo dobiti niti kaplje dobrega cvetličnega medu. Takrat utegne vsak čebelar doseči boljšo ceno. Zato svetujemo, naj se nikar ne prenaiglijo s prodajo! Izpod 14 Din kg naj nihče ne prodaja cvetličnega medu!

Karbolna kislina je izvrstno sredstvo za pomirjenje čebel. Ne smemo pa prezreti, da je brezbarvna karbolna kislina, ki jo uporabljajo zdravniki, pri čebelah brez učinka. Prava karbolna kislina je temno rdeča. Ker je oljnata, se v vodi ne razpusti. Ako jo hočemo uporabljati, pridenimo na 1 l vode 25 g karbolne kisline in zmes v zaprti steklenici toliko časa močno tresimo, da se kislina v vodi razdeli na drobne kapljice. S to tekočino napojimo kako krpo, veliko kot manjši žepni

robec. Obesimo jo čez »kozico« — 20 cm dolgo paličico, ki je pritrjena na majhen lesen podstavek. Karbolno kislino uporabljamo le, kadar so čebele zelo bojevite. Preden okence vzamemo iz panja, postavimo vanj kozico s karbolno krpo. Čebele se zelo naglo pomaknejo med satje. Nato okence odstranimo, za sate pa zopet postavimo kozico s krpo. Potem se čebele niti ne pokažejo iz celic. Duh karbolne kisline jim ne škoduje. Le pri točenju ne smemo tega sredstva uporabljati, dasi pravijo, da se med duha ne naleze.

Znotraj pleskane pločevinaste posode niso primerne za spravlanje medu. Oljnata barva se dolgo ne razdiši, ako pa denemo med v tako posodo, se navzame vonja po firnežu.

Parni topilniki za vosek niso dosti vredni. Delo v njih je izredno zamudno, v voščinah pa ostane več ko polovica voska. Podružnicam ne moremo priporočati nabave tega orodja, ki razočara vsakega, kdor poskuša kuhati v njem voščine.

Bahavi čebelarji napravljajo s širokoustenjem o množini medu, ki so ga pridelali, ne le sami sebi škodo, marveč tudi drugim, ki niso točili. Kjer le morejo pripovedujejo o svojem obilnem pridelku, da pa je učinek še večji, zvišujejo še množino, da poslušalcem kar sapo zapira. Potem je razumljivo, zakaj so ljudje mnenja, da so medene cene previsoke in da je čebelarstvo najdobitkonosnejša panoga kmetijstva. Preveč govorimo o množini pridelka, pozabimo pa popolnoma na suhe letine, na velike stroške za čebelarstvo in na trud, ki ga imamo s čebelami. Mislimo, da bi čebelarji morali tudi to uvaževati, pa bi bili potem mnogo manj zgovorni.

Cena vosku je še vedno zelo nizka. Prvovrstno blago plačujejo po 33—35 Din kg. Ljubljanski svečarji ga plačujejo po 25 Din.... Cene so padle zaradi obilice svetovnega pridelka in majhne porabe v industriji, ki je zaradi gospodarske krize zmanjšala produkcijo.

Obupne razmere v trgovini z medom morajo biti v vzhodnem delu naše domovine. Iz časopisa, ki ga izdaja neki čeb. trgovec, je iz letošnje 7. številke razvidno, da prevzema med po 7,50—9 Din, toda samo v zameno za čebelarske potrebščine. Prevzema samo goden, gost in prozoren med najboljše kakovosti. Pravi, da za ajdovca nima porabe in da ni treba pošiljati ponudb. Mislimo, da v Jugoslaviji ni čebelarja, ki bi dal fin med za tako ceno, oziroma pod takimi pogoji. Morda so pa tudi med čebelarji siro-

maki, ki bodo vpoštevali to ponudbo. Bog se jih usmili!

Letošnji pridelek spomladanskega in poletnega medu v Jugoslaviji je srednji. Najbolje se je obnesla akacija, ki je ponekod prav dobro medila. Tudi bera na travniških cvetlicah je bila še dosti dobra. Vse pa kaže, da letošnja letina ne bo zelo medena, zlasti ako odpovedo jesenske paše. Tega se je zaradi suše bati.

Ajdov med v satju, ki ga spravimo jeseni za spomladansko pitanje, se rad strdi, zlasti ako je spravljen prav na hladnem. Posebno zelo kandira v nepokritih celicah. Zato je mnogo bolje, ako iztočimo jeseni ves med, spomladi, če je treba zgodaj pitati, pa ga raztopimo, nalijemo v sate in dodamo lačnim panjem. Dobro je, ako medu pridamo nekoliko vode, ki je čebele v zgodnji pomladi itak zelo potrebujejo.

Ta način pitanja je mnogo bolj gospodarski, ker čebele izkoristijo ves med in ni dno v panjih na debelo posuto z medenimi zrni. To opazamo pri pitanju z medenimi sati.

Izvrstne in mlade matice mnogo pomagajo do uspehov, toda čudežev ne morejo delati, pa naj bodo še tako dobrega plemena, ako manjka glavnega pogoja za čebelarski uspeh — paše. Kaj mi pomagajo žlahtne matice, vzorni panji in temeljito čebelarsko znanje, ako so pa pašne razmere tako slabe, da se panji nikdar ne morejo najesti do sitega. Le tam, kjer so pašne razmere kolikor toliko dobre, pokažejo žlahtne matice vse svoje plemenite lastnosti, zlasti ako podpira delo v panjih razumna čebelarjeva roka. Koder pa ni paše, posebno v spomladanskih in prvih poletnih mesecih, je ves trud čebel in vse čebelarjevo znanje zaman, kajti panji nikamor ne morejo kljub najboljši volji in čebelarjevi spretnosti. En sam teden dobre paše prinese v panje več življenja in čebelarskih uspehov nego na mesece trajajoče čebelarjevo umetničenje.

Važen izum. Nemški čebelar Schmidt v Rothenburgu je izumil zelo praktično pripravo za pobiranje strjenega medu iz posode. Priprava deluje zelo naglo in točno. V 5—10 minutah omeči najtrši med tako zelo, da gre z lahkoto iz posode. Dobro bi bilo, ako bi tudi naš blagovni oddelek uvedel take svedre. Edina hiba te priprave je, da mora biti posoda enotna. Izumitelj jo napravi tudi za vsake vrste posodo, za kakršno pač čebelar želi.

Sveder za med naj bi si omislile zlasti podružnice za svoje člane.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

blagovnega oddelka »Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani«, Vošnjakova ulica 4,
nasproti vrta gostilne pri Novem svetu, veljaven od 1. aprila 1931 za društvene člane.

Št.	Predmet	Cena	
		Din	p
A. Panj in njega deli.			
1	A.-Ž. panj na 9 satnikov in z verando, najsolidneje izdelan	275	—
1a	A.-Ž. panj na 10 satnikov in z verando, najsolidneje izdelan	290	—
	Panji so opremljeni z mrežo na vratih, čelna stran je popleskana z barvo, vse druge zunanje strani so pa namočene s firnežem.		
	Kovinski deli za A.-Ž. panj:		
2	Palica, napol jeklena, pocinkana, 38 ali 40 cm (za 9 ali 10 satnikov)	1	—
3	Nosilec za matično rešetko	1	25
4	Tečaj (pant) za vrata, desni ali levi	1	50
5	Sklepna spona (šarnir) za brado, 1 par	1	25
6	Mreža, žična, pocinkana, za 1 okence	4	—
6a	Mreža, pocinkana, m ²	34	—
7	Zapah za okence, 1 par (desni in levi)	1	50
7a	Vijak s polokroglo glavico, za zapah za okence		05
8	Polzaporica, velika, za vrata		50
8a	Polzaporica, manjša, za zaklopnico in deščico pri okencu		25
9	Blazinica za polzaporico, iz žice		20
9a	Blazinica za polzaporico, iz železne pločevine		75
10	Vijak, lesni, za šarnirje in pločevinaste blazinice		05
11	Rinčica z vijakom, la, zelo močna, za okence	1	—
12	Matična rešetka nemškega fabrikata RT za 1 panj	8	—
12a	Matična rešetka nemškega fabrikata RT m ²	88	—
13	Matična rešetka, izredno fina in močna, RM, za 1 panj	13	—
13a	Matična rešetka, izredno fina in močna, RM, m ²	130	—
14	Matična rešetka, sestavljena iz kovinskih palčic, »Tiger« 24 × 13 cm	10	—
15	Matična rešetka, sestavljena iz lesenih palčic, za en panj	10	—
16	Kvačice, pocinkane, 1 kg	16	—
17	Razstojšče iz pločevine namesto kv. čic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
18	Satnik za A.-Ž. panj, nezbit	1	—
19	Zapah za žrelo, lesen, s peresom (sistem »Trinke«)	1	50
20	Zapah za žrelo, kovinski, iz enega kosa, za pritrditev z babicami, št. 21	2	—
20a	Zapah za žrelo, kovinski, v ležišču dvostransko premičen	3	—
21	Babica (vijak za montiranje zapaha za žrelo št. 20 na panj)		10
	Kovinski deli za A.-Ž. panj so:		
	6 kom. št. 2; 2 kom. št. 3; 2 kom. št. 4; dva para št. 5 (ako je brada pri medišču nepremična, potem le en par št. 5); 2 kom. št. 6; dva para št. 7; 4 kom. št. 7 a; 1 kom. št. 8; 4 kom. št. 8 a; 3 kom. št. 9 ali 9 a (1 za vrata in 2 za zaklopnico pri verandi) potrebno število št. 10; 2 kom. št. 11; 1 kom. št. 12, ali št. 13, ali št. 15, ali 2 kom. št. 14; ¼ kg št. 16 ali 8 kom. št. 17.		
B. Pripomočki za pomirjenje čebel, oziroma za varstvo proti piku.			
23	Brizgalna za roje, izredno močna	120	—
24	Razpršilnik za vodo, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	28	—
25	Čebelarsko pokrivalo (kapa) iz žične mreže, s tkanino	37	—
26	Čebelarsko pokrivalo (kapa) z žimnatim vložkom	37	—
27	Pajčolan z žimnatim vložkom	39	—
28	Čebelarske rokavice iz gumija, vrhnji del iz tkanine	60	—
29	Čebelarske rokavice cele iz gumija	70	—
30	Čebelarska pipa (Dathejeva)	55	—
31	Kadilnik na meh »Smocker«	63	—
32	Samokadilnik »Vulkan«	140	—
33	Euskol, kadilo za čebele, navaden, zavojček 9 kosov	6	—
33a	Euskol, kadilo za čebele, nemški fabrikat, zavojček 9 kosov	9	—
C. Satnice in potrebščine za žičenje.			
38	Deščica za pritrdjevanje satnic	6	—
39	Kolesce za utiranje žice	18	—
40	Luknjač (strojček) za napravo luknjic v satnike	49	—
41	Šilo za vrtanje luknjic	3	—
42	Svetiljka za zalivanje satnic in gretje kolesca (»Gratze«)	45	—
43	Svetiljka za gretje kolesca	9	—
44	Topilnik za vosek s svetiljko za zalivanje satnic (brez cevke)	24	—
45	Cevka za zalivanje satnic	6	—
45a	Garnitura za zalivanje satnic (1 kom. št. 44 in 1 kom. št. 45)	30	—
46	Žica, fina, domačega izvora, 1 vreteno	4	—
47	Žica, najfinejša, originalen pločevinasti zvitek	6	—
48	Satnice, 1 kg	65	—

Št.	Predmet	Cena	
		Din	p
49	Satnice v zameno za vosek, 1 kg, odštevši kalo	10	—
50	Žvepljalnik : a satje	20	—
D. Pripomočki za delo v panju in izven njega.			
51	Klešče za A.-Ž. panj	28	—
52	Klešče za prečno satje	25	—
53	Zaklopna kozica za odlaganje satov	40	—
54	Sipalnik »Ideal« (»Stojkovič«) za A.-Ž. panj	110	—
55	Sipalnik, lesen za A.-Ž. panj, na 9 ali 10 satov	25	—
56	Strgulja za snaženje A.-Ž. panja	10	—
57	Omelce za čebele	8	—
E. Potrebščine za pitanje.			
65	Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	15	—
66	Balon (»Gerstung«) za 1 l, za pitanje v medišču	8	—
67	Podstavek, odprt, za »Gerstungov« balon	8	—
68	Podstavek, zaprt, za »Gerstungov« balon	10	—
69	Cevka za pitanje	3	—
70	Nož (rezilo) za izrezanje odprtine v slamnici za Gerstungov podstavek	12	—
71	Zamašek za odprtino v slamnici za Gerstungov podstavek	5	—
F. Matica.			
73	Barva za označevanje matic (garnitura štiri barve)	22	—
74	Kletka za matico pri označevanju	8	—
75	Matičnica (kletka) raznih vrst, Din 5.— do	10	—
76	Matičnica (kletka) ra razpošiljanje po pošti	6	—
77	Pinceta (kleščice) za prijem matice	20	—
G. Točenje, shranjevanje in konserviranje medu in voska.			
81	Stojalo s podstavkom za odkrivanje satja	135	—
82	Vilice za odkrivanje satja	24	—
83	Nož za odkrivanje satja	10	—
83a	Lopatica za zajemanje strjenega medu, pocinjena	25	—
84	Nož za izpodrezavanje satja v kranjičih	10	—
84a	Nož za izpodrezavanje prizidkov nad satniki v A.-Ž. panju	10	—
85	Točilo najnovejšega sistema za 3 sate	900	—
86	Čistilnik za med z dvojnim sitom, 12 l	75	—
86a	Čistilnik za med z dvojnim sitom, 16 l	100	—
87	Čistilnik za med za večji obrat, najnovejšega sistema	350	—
87a	Sito enostavno (redko) za čiščenje medu	25	—
88	Sito, dvojno, za čiščenje medu, 17 cm	35	—
88a	Sito, dvojno, za čiščenje medu, 22 cm	50	—
88b	Ploščica iz celuloida za posnemanje medu	3	50
89	Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	—
90	Posoda za med, pločevinasta, za ½ kg (za pošiljanje po pošti)	3	—
91	Posoda za med, pločevinasta, za 1 kg (za pošiljanje po pošti)	4	—
92	Posoda za med, pločevinasta, za 2 kg (za pošiljanje po pošti)	6	—
93	Posoda za med, pločevinasta za 4½ kg (za pošiljanje po pošti, 5 kg brutto za netto)	10	—
94	Posoda za med, pločevinasta, ja 25 kg	38	—
95	Posoda za med, pločevinasta, za 25 kg, znotraj vernirana	40	—
97	Posoda za med, »Slovenija« iz pozlačene pločevine, za ½ kg	4	—
98	Posoda za med, »Slovenija« iz pozlačene pločevine, za 1 kg	5	—
99	Kozarec za med za ½ kg (enotni društveni kozarec)	4	—
100	Kozarec za med za ½ kg (enotni društveni kozarec)	5	—
101	Kozarec za med za ½ kg (enotni društveni kozarec)	6	50
102	Kozarec za med za 1 kg (enotni društveni kozarec)	8	50
103	Kozarec za med za 1½ kg	12	—
105	Lonček iz prepariranega papirja za 6 dkg medu	—	75
106	Lonček iz prepariranega papirja za ½ kg medu	1	25
107	Etiketa, večja, enobarvna, 5 komadov	1	—
107a	Etiketa, manjša, enobarvna, za razne vrste medu, 7 komadov	1	—
107b	Etiketa, dvobarvna, za razne vrste medu, 5 komadov	1	—
H. Razno.			
114	Gonilo za točilo, najnovejšega sistema (tip Gratzle)	200	—
115	Železo, povprečno, za gonilo (tip Gratzle)	30	—
116	Štula, odtočna	60	—
117	Odvijač za vijake, navaden Din 3.—, boljši	5	—
118	Šablona za zabijanje kvačic	12	—
119	Zabijač za kvačice	12	—
120	Tehtnica za opazovalni panj	748	—
121	Stiskalnica za satnice	950	—
122	Načrt za Pavlinovo stiskalnico	35	—
123	Pitalnik za dunajski panj	35	—
124	Čebelarški znak (pozlačena čebelica)	5	—
125	Past za trote	45	—
126	Knjiga Anton Žnidaršič »Naš panj«	38	—
127	Beležnica za panj	—	25